

**Rvperti Ab||batis Monasterii || Tvitiensis Ordinis S.
Benedicti The||ologi antiqui, Opera duo, ut egregia sanè,
ita diu desiderata, multoq[ue] || labore perquisita, ac
sumptu haud ita modico ...**

Rupert <von Deutz>

Colonia, M. D. XXVI.

VD16 R 3796

Item de eadem re, ad quid misericordia & ueritas obuiauerunt sibi, & quale consilium de saluando humano genere illic habuerint, secundum illud beati Iob, utina[m] appenderent[ur] peccata mea quib[us] ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71860)

Psal̄m. 84 sta canens prædixerat: Misericordia & ueritas obuiauerunt sibi, iustitia & pax osculatae sunt. Veritas de terra orta est, & iustitia de caelo prospexit. Deniq; misericordia spiritus sanctus est, ueritas uerbum dei, filius dei est. Item, iustitia Christus dei filius est; pax, id est, resmissio peccatorum, spiritus sanctus est. Quomodo uel ad quid talis misericordia, & talis ueritas, & ubi obuiauerunt sibi: Quomodo uel ad quid talis iustitia, & talis pax osculatae sunt? **¶** Interrogare rem & ego aliquid quod longe minus est, & tñ neq; uerbis explicari neq; sensu hominis comprehendere potest. In nido uolucris, ouo subiacente, quomodo & ipsum corpus uolucris & concretus ex ouo foetus obuiant sibi? Neq; em̄ sub sedentis corpus uolucris in semen conuertitur, aut à natura sua diminiuitur, ut similis illi foetus nascatur: sed calore corporis sub sedentis, ouum animatur, & succus eius in uolucrum similem formatur, sicq; obuiant sibi, & inuicem osculantur, id est, inseparabili amore consociantur. Quis de huiusmodi disputare sufficiat? Legimus quidem, quia disputauit Salomon super lignis à cedro, quæ est in libano usq; ad hyssopum qui egreditur de pariete, & disseruit de iumentis & uolucris & reptilibus & piscibus: sed non legimus eum disputando, & disserendo hæc eadem comprehendisse. **¶** Quanto minus quis disputare uel disserere sufficiat, quomodo spiritui sancto in beatam uirginem, & superuenienti & in sua natura siue substantia permanenti, ne quis putent quod illic ipse pro semine fuerit, uerbum dei cum seminata substantia uirginis uentris obuiauerit, iuxta illud quod iam dictum est: Misericordia & ueritas obuiauerunt sibi. Non ergo hæc nobis altiora quæramus, ne uelut scrutatores maiestatis arguamur. Hoc scire contenti, quia sapientia domum istam, templum sacro sanctum corporis sui, spiritu suo sibi edificauit, spiritu (in q̄) suo id est, ex operatione, non de substantia spiritus sui, & iam dicat septem columnas, non de sola patris sui persona, quasi de alio monte excidit, sed ipsa sapientia, siue filius dei, & pater eiusdem filij, sicut sunt una substantia, sic & ambo inseparabiliter septiformem spiritum suum, indiderunt huic domui, huic homini Iesu Christo, filio dei, filio hominis.

¶ Item de eadem re, ad quid misericordia & ueritas obuiauerunt sibi, & quale consilium de saluando humano genere illic habuerint, secundum illud beati Job, uirum nam appenderentur peccata mea quibus iram merui, & calamitas quam patior in fratera. Caput .VII.

Ad quid iustitia & pax osculatae sunt.

Diximus pro posse, quomodo & ubi misericordia, & ueritas obuiauerunt sibi, iam dicendum etiam ad quid. Nam etiam hoc supra propositum est. Ad quid ergo misericordia & ueritas sibi obuiauerunt? Ad quid conuenerunt? Ad quid iustitia, quæ est ipsa ueritas: & pax, quæ est ipsa misericordia, osculatae sunt? Nimirum ad consulendum & habendum de magnis rebus consilium, ad pertractandum magnæ rei negotium, scilicet quomodo saluaretur genus humanum. Non enim leue erat pondus huius rei, quod salua rone iustitiæ seu ueritatis, quæ est ipsum uerbum siue filius dei, hominem excusaret, & saluti restitueret misericordia quæ est spiritus sanctus. **¶** Habitum ergo est consiliū, imo quod ante secula fuerat consiliū præfinitū, tūc ex utero uirginis productū est ad effectū, agendo scilicet, quatenus costaret hominē plus calamitatis esse passum quā peccatis suis promeruisse. Hæc ergo fuit summa consilij in illa conuentiōe obuiantiū sibi misericordiae & ueritatis, siue osculatiū iustitiæ & pacis, hominem illum diuinæ benignitatis, fructum terræ nostræ, scilicet uirginei uentris oportere mortalem nasci & mori & resurgere à mortuis, atq; ita consummatum per fidem in cordibus nostris: ut essemus nos duo, uir delicti homo peccator ac propter peccatū morti addictus, & in uno quoq; nostrum homo absq; peccato mortalis factus, & mortificatus, & iccirco mortis uictor effectus. Nonne ita mediator dei & hominū, homo Iesu Christe, ego & tu duo sumus? Immo nonne unus spiritus & unum corpus sumus. Attamen alio respectu duo sumus, & de nobis duobus sapientia loquitur. Melius est duos simul esse quā unum. Habent emolumentum societatis suæ. Si unus ceciderit ab altero fulcietur. Et si quispiam præualuerit contra unum, duo resistunt ei. Vbi fit aut fiet istud? Nimirum in ista uita incipitur, & in porta, cuius meminit **Psal̄m. 126** mista, dicendo: Non confundetur cū loquetur inimicis suis in porta: in porta (in q̄) id est, in exitu

Summa consilij iustitiæ & pacis

1. Cor. 6
Ecc. 4.

Psal̄m. 126

exitu uitæ huius perficitur. ¶ Quomodo ibi perficitur? Astando ante tribunal Christi, & parata ibi statera, quam beatus Iob suis temporibus nondum paratam suspirans, dicebat. Vtinam appenderentur peccata mea, quibus iram merui, & calamitas quam patior, in statera, quasi arena maris hæc grauior appareret. Statera ista tunc parata est, quando misericordia & ueritate (ut iam dictum est) obuiantibus sibi, immortalis deus mortalis homo factus est. Cum ergo uenitur ad examen stateræ huius, dum statur ante tribunal iudicij huius, ibi sunt due lances, altera misericordiæ, altera iudicij: & tamen duo sant (ut iam diximus) scilicet, homo qui peccauit, & habitans per fidem in corde eius Christus qui non peccauit, appenduntur peccata unius tantum in statera iudicij, appenditur calamitas duorum in statera misericordiæ, scilicet & calamitas mortis eius, qui peccauit. Verbi gratia, Iob aut alterius uiri fidelis, et calamitas mortis eius qui non peccauit, scilicet Iesu Christi. Nōne itaq; calamitas in lance misericordiæ grauior appareret, q̄ peccata in lance iudicij? Plane grauior quasi arena maris, utpote duplum contra simplum: quia cum simus duo, & unus tantum peccauerit, ambo soluimus debitum mortis. Quid igitur? Profecto, sicut scriptum est, & nos iam meminimus, si quispiam præualuerit contra unum, duo resistent ei, id est, si princeps mundi huius contra steterit ut accuset animam egredientem à Christo, habitante in se, defensionem petit. Apprehende (inquiens) arma & scutum, & exurge in adiutorium mihi.

¶ Item de edificatione domus eiusdem, quid mysterij habeat dictum illud, domus cum edificaretur, lapidibus dedolatis atque perfectis edificata est.

Caput .VIII.

Sed iam propositum de domo tua domine, de corpore tuo Christe, quo proposuimus ordine sermonis, persoluamus. Proposuimus namq; sermone fideliter conceleberrare tria hæc, ædificationem, exornationem, atq; dedicationem domus huius: in qua inhabitat omnis plenitudo diuinitatis corporaliter. Iam ergo de exornatione dicendum esset, nisi quod adhuc in ædificatione capitulum nos illud tenet, domus cum edificaretur, lapidibus dolatis atq; perfectis ædificata est. Huius namq; capituli mysterium, intactum animus præterire non patitur. ¶ Quid ergo est, huiusmodi domum ædificatam esse lapidibus dedolatis atq; perfectis, nisi mediato rem dei & hominū, hominem Christum Iesum, conceptum esse ex utero, siue concretum in utero uirginis, secundum fidem sermonemq; fidem Patriarcharum atq; Prophetarū, qui utiq; fuerunt uel sunt lapides magni, lapides perfecti. Huic etenim unus illorum Esaias gratulatur & dicit. Et adhibui mihi testes fideles, Viriam sacerdotem, & Zachariam filium Barachiz. Et accessit ad prophetissam, & concepit & peperit filium. Et dixit dominus ad me: Voca nomen eius, accelera, spolia detrahe, festina prædari. Plane hic unus dixit, cæteris quoq; omnibus sanctis Prophetis, quorum per os spiritus sanctus locutus est à seculo, dixisse uel dicere congruit. Omnes enim ad illam prophetissam accesserunt, omnium fides, omnium prophetiæ in illam beatam uirginem conuenerunt: & ipsa sciuit, quid ageretur secum secundum ueritatem scripturarum. ¶ Domus igitur ædificata est lapidibus dedolatis atq; perfectis, id est, incarnatio dominica, secundum fidem & expositionem sanctorum, & secundum scripturas prophetarum, & uerum ex omnibus habet testimonium sancta domus tua domine, iuxta illud præconium magni Prophetæ: Testimonia tua credibilia facta sunt nimis, domum tuam decet sanctitudo domine in longitudine dierum. Quam bene autem lapides isti perfecti dicuntur etiam dedolati. Quis enim illorum uiam uitæ huius pertransiuit absq; delatura tribulationis? Deniq; pleriq; illorum fuere dolati uel que ad internitionem sui corporis. Hinc ipse deus dicit in Osee: Propter hoc dolauit in prophetis, occidi eos in uerbis oris mei. Et in Actibus Apostolorum, protomartyr Stephanus ait: Dura ceruice & in circumcisi cordibus & auribus, uos semper spiritui sancto resististis, sicut patres uestri & uos. Quem prophetarum non sunt persecuti patres uestri? Et occiderunt eos qui prænuunciabant de aduentu iusti.

¶ De exornatione eiusdem domus, quali auro exornata sit, descendente ad illam super dominum spiritu sancto in specie columbe, cum baptizaretur a

Johanne.

Caput .IX.

K 2 Aedifi

Statera iudicij in exitu huius uitæ Iob. 6

Eph. 3.

Ecclesiastes. 4.

Psal. 34.

Coloss. 2

3. Reg. 6
Lapides dolati atq; perfecti sunt Patriarchæ atq; Prophetæ.
Esa. 8

Domus ædificata lapidibus dolatis atq; perfectis.
Plal. 92.

Osee. 6
Actu. 7.